

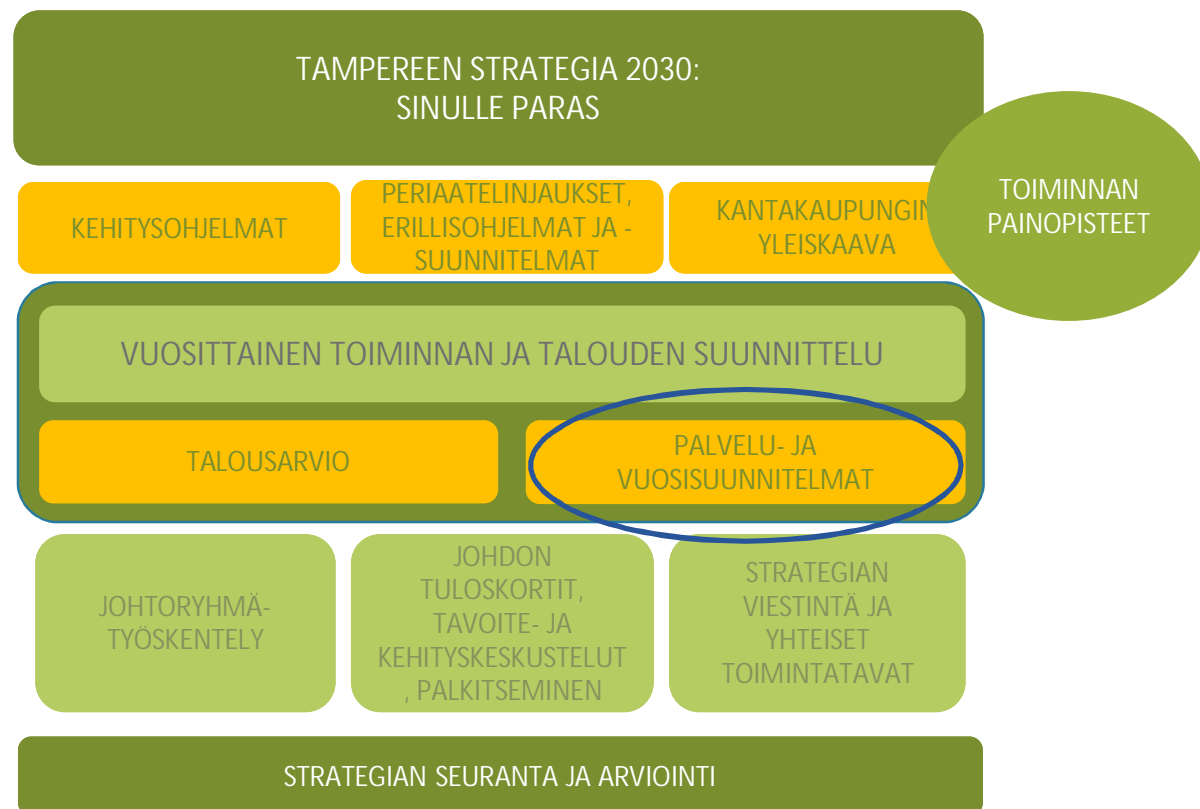

Sosiaali- ja terveyslautakunnan palvelu- ja vuosisuunnitelmaraportti

Tammi-joulukuu 2020

Palvelu- ja vuosisuunnitelma

- Lautakunnan palvelu- ja vuosisuunnitelma on osa kaupungin strategista johtamisjärjestelmää, jolla tuetaan toiminnan strategian mukaista suunnittelua, kehittämistä ja johtamista.
- Palvelu- ja vuosisuunnitelma valmistellaan osana vuosittaista toiminnan ja talouden suunnittelua. Se tarkentaa ja toimeenpanee strategiaa, strategiaa täydentäviä ohjelmia ja suunnitelmia sekä vuosittaista talousarviota.
- Palvelu- ja vuosisuunnitelmaan kootaan keskeiset sisällöt lautakunnan alaista toimintaa ohjaavista strategisista tavoitteista ja linjauksista sekä niitä toteuttavista toimenpiteistä. Lisäksi palvelu- ja vuosisuunnitelma sisältää kuvauksen palveluryhmien ja -yksiköiden toiminnasta ja taloudesta sekä riskiprofiilin ja keskeiset sisällöt henkilöstö- ja koulutussuunnitelmasta.

Palvelu- ja vuosisuunnitelman raportointi

Toimenpidekokonaisuudet

Toimenpidekokonaisuuksien raportointi

- Toimenpiteen etenemistä arvioidaan liikennevalovärein:

Toimenpiteen arvioidaan toteutuvan

Toimenpiteen arvioidaan toteutuvan osittain

Toimenpiteen arvioidaan jäävän toteutumatta

Toimenpiteen toteutumista ei voida arvioida

- Mikäli toimenpiteen arvioidaan jäävän toteutumatta, toteutuvan osittain tai toimenpiteen toteutumista ei voida arvioida, raportoidaan lautakunnalle poikkeamasta tarkemmin ja esitetään korjaustoimenpiteitä. Lautakunnalle raportoidaan myös keskeisistä onnistumista.
- Vuoden 2020 palvelu- ja vuosisuunnitelmien toimenpiteiden raportoinnissa huomioidaan koronatilanteen vaikutukset siltä osin, kuin se kunkin toimenpiteen osalta on mahdollista tai tarkoituksenmukaista. Lisäksi on pohdittu, missä määrin koronatilanteesta johtuen lautakunnalla on edellytyksiä edistää sille vuoden 2020 palvelu- ja vuosisuunnitelmassa asetettuja toimenpiteitä.

Toimenpidekokonaisuuksien eteneminen 1-12/2020

Rakennemuutosten toteuttaminen

- Mielenterveyspalvelut integroituivat suunnitelman mukaisesti vuoden 2021 alussa PSHP:iin.
- Hatanpään, Hervannan ja Tammelakeskuksen terveysasemat siirtyivät uuteen toimintamalliin.
- Lasten, nuorten ja perheiden palveluissa nuorisovastaanoton uusi tiimirakenne ja palveluohjaus otettiin käyttöön.
- Perhekeskustoiminta laajentui ja toiminta organisoitui.
  - Sosiaalityön saatavuutta ja sosiaalihuoltolain mukaisten palvelujen asiakastyötä kehitettiin, esimerkiksi Lapsiperheiden sosiaalityön ja Perheneuvolan asiakastyön yhteisiä prosesseja kehitettiin.

Aukiolojen laajentaminen

- Nuorten päihdepalvelut Nuppo laajensi vastaanottoaikaa maanantaisin klo 18.00 saakka.
- Aikuissosiaalityön sosiaalipalvelujen neuvonnan aukiolojen laajentaminen onnistui. Sarviksella aukioloa laajennettiin osittain, mutta sen lisäksi toteutettiin avoimen ohjauksen ja neuvonnan pisteet Hervannan ja Linnainmaan terveyskeskuksiin sekä Tesoman hyvinvointikeskukseen.

Hoitoketjujen sujuvuuden vahvistaminen ikäihmisten palveluissa

- Ikäihmisten palveluissa sairaalasta jonottavien määrä vähentyi, ympärivuorokautisen hoidon jonotusajat lyhentyi, samoin Rauhaniemen sairaalan hoitajaksojen keskimääräiset pituudet. Kotihoidon asiakkaiden erikoissairaanhoidon hoitovuorokaudet vähentyivät.

Keskeiset onnistumiset ja perustelut

Pirkanmaan omais- ja perhehoidon sekä henkilökohtaisen avun keskus perustettiin yhteistyössä Pirkanmaan kuntien ja asiakkaiden kanssa. Ostopalvelussa tehtiin maakunnallinen hankinta ja palvelusetelissä laadittiin yhteinen sääntökirja.

Kehitysvammaisten avopalveluissa perustettiin jalkautuvan palvelun tiimi ja palvelua tarjottiin laajasti sekä ostopalveluihin että omaan tuotantoon. Palvelulla on tavoitettu noin 30 asiakasta, joiden osalta pystyttiin joko kokonaan ehkäisemään laitosjakso tai ainakin siirtämään sitä.

Lähitori- ja palvelukeskustoiminnan yhtenäistäminen käynnistettiin.

Digitaalisten palvelujen käyttöönoton ja kehittämisen laajentuminen (lisätään määriä tähän)

- Omaolon sähköinen koronaoirearvio otettiin käyttöön, samoin mahdollisuus tehdä sähköinen ajanvaraus koronatestiin ja asioida 1–14-vuotiaan lapsen puolesta koronatestiajan varaamiseksi (koronaoirearviotäyttöjä vuoden 2020 aikana Tampereella 106 365 kpl)
- Kuntalaisille avattiin sähköisen ajanvarausmahdollisuus muutamiin sosiaalihuollon yksiköihin.
- Lasten, nuorten ja perheiden etäasiointi-, etävastaanotto- ja chat-palveluja lisättiin. Esimerkiksi opiskeluterveydenhuollossa toteutettiin 18 157 reaaliaikaista etäasiointia (2019: 0). (Opiskelijat täyttivät Omaolon oirearvioita yli 100 krt vuoden 2020 aikana)
- Kehitysvammaisten päiväaikaisessa toiminnassa tarjottiin etäosallistumista. Etätoimintapäiviä 311 kpl (2019: 0).
- Tuetussa asumisessa lisättiin etäkäyntejä. Käyntejä toteutettiin etänä 318 kpl (2019: 0).
- Tulkkeskuksessa ja sovittelutoimistossa lisättiin etätulkkauksia ja etäsovitteluja. Yhteensä 14955 kpl, vuonna 2019 1789 kpl.
- Sosiaalisessa kuntoutuksessa, osallisuutta vahvistavassa kuntouttavassa työtoiminnassa ja päihdepalveluiden avohoidossa otettiin etäpalvelut käyttöön. Etäpalveluissa asiakkaita yhteensä 757 (2019: 0).
- Kotihoidon kuvapuhelinasiakkaiden määrä kolminkertaistui (12/19 käytössä 55 ja 12/20 käytössä oli 181 kuvapuhelinta) ja käyntikontaktit viisinkertaistui (-19 käyntejä yhteensä 5734 ja -20 käyntejä yhteensä 30861) .
- Suuhygienistien videovastaanottoja pilotoitiin. Terveysasemilla otettiin käyttöön marraskuussa verenhennushoidon seurannan Forsante-työkalu (joulukuussa 2639 asiakasta, noin 3000 lääkannostusta / kk).

Hankinnoissa ulkoisille tuottajille suunnattu sivusto avattiin ja tulosperusteisten hankintojen työkalu otettiin osittain käyttöön. Suun terveydenhuollon aikuispalvelun ostopalvelun hankinta toteutettiin, samoin Kotitori-palveluintegraattori hankinta käynnistettiin. Asumispalveluiden hankinnoissa huomioitiin ympäristönäkökulma.

Kaupunginhallitus hyväksyi kehittämishyvinvointikeskuksen tarveselvityksen ja hankesuunnitelma valmistui. Kehys EAKR-hankkeen digikokeilut toteutettiin sekä Suuntima –asiakassegmentoinnin työkalu käyttöönotettiin vastaanotto- ja päihdepalveluissa.

Toteuman poikkeamat ja korjaustoimenpiteet

- Kotihoidon ja tehostetun palveluasumisen kuntoutuksen suunnitelmien laatiminen ja seurantamittareiden valmistelu vasta käynnistyi.
- Maakunnallisen henkilökohtaisen avun palvelusetelin käyttö ei toteutunut.
- Kaikissa tuloksellisuuspiloteissa määriteltiin seurattavat tiedot ja mittarit. Power Bi -toteutukset käynnistyivät. Niiden hyödyntäminen johtamisen välineenä ei kuitenkaan vielä toteutunut suunnitellulla tavalla. Tuloksellisuuspilotit toteutuivat suunnitelman mukaisesti vain vastaanottopalveluissa, muissa palveluissa vain osittain.
- Valmiista tuloksellisuusohjelmasta huolimatta tilinpäätös ylitti talousarvion.
- PSHP:n ja jäsenkuntien välinen sopimusohjausmalli ei toteutunut.
- Työntekijäkokemuksen parantaminen mittaustulosten perusteella aloitettiin. Kunta10 -kysely toteutettiin, mutta tulosten arviointia ei vielä toteutettu.

- Covid-19 pandemian vuoksi erikoissairaanhoidon palvelujen käyttö romahti keväällä myös Tampereella. Syitä romahdukseen olivat Pirkanmaan sairaanhoitopiirin pandemian vuoksi siirtämät kiireettömät toimenpiteet ja kuntalaisten palveluihin hakeutumisen vähentyminen. Keväällä syntyneiden hoitojonojen purkaminen onnistuttiin aloittamaan jo kesällä ja purkamisessa päästiin pitkälle loppuvuoden aikana. Keväällä syntyneen hoitovelan pidemmän aikavälin vaikutukset ja pandemian mahdollisesti aiheuttama erikoissairaanhoidon palvelutarpeen kasvu esim. mielenterveyspalveluissa selviävät lopullisesti vasta tulevana vuosina.
- Korona-onnistumisena ja samalla haasteena ikäihmisten palveluissa koronakohortin perustaminen. Osasto perustettiin, henkilöstö irrotettiin omista, valmisteltiin, kalustettiin ja käyttöön otettiin muutamassa päivässä. Osoittaa palveluryhmän kyvykkyyden tarttua asioihin, tehdä ja toteuttaa. Ikäihmisten palveluissa palveluseleiden kehittäminen keskeytyi.
- Vastaanottopalvelut onnistui käynnistämään pandemiavastaanoton toiminnan nopeasti maaliskuussa koronapandemian torjumiseksi ja mukautti toimintaansa niin, että asiakkaat pystyivät asioimaan turvallisesti eri palveluryhmän palveluissa.
- Suun terveydenhuollon palvelut jouduttiin keväällä ajamaan alas koronapandemian johdosta. Alasajo vaikuttaa pitkäaikaisesti toimintaan esimerkiksi uusien asiakkaiden hoidon viivästymisenä, hoitovajeena kiireettömässä hoidossa ja asiakasmaksutulojen merkittävänä vähenemisenä.
- Koronaa koskevien yhteydenottojen määrä ja koronatestiin ohjaamisen sähköisten ratkaisujen puuttuminen tuottivat haasteita kysyntäpaineeseen vastaamisessa vastaanottopalveluissa.
- Psykososiaalisen tuen palveluissa huolehdittiin siitä, että heikommassa asemassa olevien palvelut, mm. päihtyneiden päivätoimintakeskus Huoltso, pystyttiin pitämään auki poikkeusolojen aikana.
- Lapsiperheiden peruspalvelut on pidetty normaalisti toiminnassa, esimerkiksi neuvolakäyntejä on ollut vain hieman aiempia vuosia vähemmän (muutos -2 %). Perinteisten kasvokkain tapahtuvien vastaanottokäyntien rinnalle on löydetty myös uusia toimintatapoja ja otettu digiloikka. Muun muassa perhevalmennuksia järjestetään nyt myös etänä.
- Koronapandemian puhkeaminen keväällä hankaloitti aukioloaikojen laajennusta. Haasteeksi muodostui turvallisuuskysymykset ja laajentumisen toteutuminen.

Palvelu- ja vuosisuunnitelman raportointi

Tuottavuus

Toiminnan painopiste	Projektin/toimenpiteen nimi	Toimenpiteen tilanne	Toimenpiteen poikkeamat toteumasta
KAUPUNKITASOINEN: Toiminnan ja palveluprosessien uudistaminen	Tuottavuuspilotti: Kotihoito keskusta		<ol style="list-style-type: none"> 1. Data-analyysit valittujen asiakasryhmien osalta ja asiakastyytyväisyystiedon hyödyntämisen ei ole toteutunut vuoden 2020 aikana. 2. Seurattavien tietojen sekä tuottavuusseurantamittariston määrittäminen ja tietojen julkaisu Power BI -työkalulla on aloitettu vuoden 2020 aikana.
KAUPUNKITASOINEN: Toiminnan ja palveluprosessien uudistaminen	Tuottavuuspilotti: Lastensuojelu		<ol style="list-style-type: none"> 1. Kapasiteetinhallinta - järjestelmä (AVPH) käyttöönotto toistaiseksi tauolla. 2. Määriteltäviä data-analyyskejä on valmistunut. 3. Seurattavien asioiden ja tuottavuusseurantamittariston määrittäminen on tehty ja otettu käyttöön Power BI-työkalu.

<p>KAUPUNKITASOINEN: Toiminnan ja palveluprosessien uudistaminen</p>	<p>Tuottavuuspilotti: Asumispalveluiden asiakasohjaus</p>		<ol style="list-style-type: none"> 1. Kapasiteetin hallinta-järjestelmä (AVPH) on otettu käyttöön mielenterveys- ja päihdepalveluissa. 2. Varjobudjetointi- ja toteumien seurannan määrittely Power BI -työkalulla PSOP-järjestelmää hyödyntäen toteutunut vuoden 2020 aikana. 3. Data-analyysit valittujen asiakasryhmien osalta ja asiakassegmentoinnin kehittäminen aloitettiin vuoden 2020 aikana. 4. Seurattavien tietojen ja tuottavuusseurannan määrittely Power BI-työkalulla julkaistavaksi toteutui vuonna 2020.
<p>KAUPUNKITASOINEN: Toiminnan ja palveluprosessien uudistaminen</p>	<p>Tuottavuuspilotti: Terveysasemapalvelut (Tammelakeskus, Linnainmaa, Hervanta, Mehiläinen Omalääkärisi Keskusta)</p>		<p>Terveysasemat saivat tuottavuusseuranta tietojen seurantaan Power BI-raportin käyttöönsä.</p>

KAUPUNKITASOINEN: Toiminnan ja palveluprosessien uudistaminen

Tuottavuuspilotti: Vammaispalvelut

Vammaispalveluiden kapasiteetin hallintajärjestelmän (AVPH) käyttöönotto on otettu käyttöön elokuussa 2020.

Seurattavien tietojen ja tuottavuusseurantamittariston määrittäminen ja tietojen julkaisu Power BI -työkalulla valmistui vuoden 2020 aikana.

Asiakassegmentointia toteutettu ja työ jatkuu edelleen vuoden 2021 aikana.

KAUPUNKITASOINEN: Toiminnan ja palveluprosessien uudistaminen

Tuottavuuspilotti: Hyvinvointikeskus (Koilliskeskus)

Hyvinvointikeskuksen toiminnan tuloksellisuutta kuvaavien mittareiden määrittäminen tehty painottuen laadulliseen arviointiin.

Kustannusvaikuttavuuden tarkastelun määrittäminen aloitettu, kustannusarvioita tehdään erityisesti verrattuna aikaan ennen hyvinvointikeskuksen toiminnan aloittamista.

Palvelu- ja vuosisuunnitelman raportointi

Talous

Sosiaali- ja terveyslautakunta

Tuloslaskelma (1 000 euroa)	TP 2020	Muutettu TA 2020	Ero
Toimintatuotot			
Myyntituotot	54 784	51 892	2 892
Maksutuotot	51 828	50 487	1 341
Tuet ja avustukset	4 460	3 882	577
Vuokratuotot	134	135	-1
Muut toimintatuotot	1 880	1 381	499
Toimintatuotot yhteensä	113 085	107 778	5 307
Toimintakulut			
Henkilöstökulut	-222 945	-224 440	1 496
Palvelujen ostot	-600 549	-594 724	-5 824
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-25 243	-22 964	-2 278
Avustukset	-43 987	-43 366	621
Vuokratulot	-32 176	-31 530	646
Muut toimintakulut	-850	-594	256
Toimintakulut yhteensä	-925 749	-917 619	-8 130
Toimintakate	-812 665	-809 841	-2 824
Rahoitustuotot ja -kulut	108	0	108
Vuosikate	-812 556	-809 841	-2 715
Poistot ja arvonalentumiset	-1 284	-1 607	323
Tilikauden tulos	-813 841	-811 448	-2 393

Merkittävät poikkeamat vuosisuunnitelmaan:

- Sosiaali- ja terveyslautakunnan toimintakate toteutui 2,8 milj. euroa talousarviota heikompana. Kaupunginvaltuusto hyväksyi 19.10.2020 lisätalousarvion, joka heikensi lautakunnan toimintakatetta 17,9 milj. euroa. Tilinpäätöksessä nettomenojen kasvu on 47,5 milj. euroa eli 6,2 % edellisvuoteen verrattuna. Nettomenojen kasvuun vaikutti palvelutarpeen kasvu erityisesti ikäihmisten palveluissa ja lastensuojelussa sekä koronaviruspandemian vuoksi lisääntyneet laboratorio- ja suojavarustekustannukset. Vastaavasti erikoissairaanhoidon menojen kasvu oli erittäin maltillista, mikä johtui poikkeustilanteen vuoksi supistetuista ei-kiireellisistä palveluista.
- Toimintatuotot toteutuivat 5,3 milj. euroa budjetoitua suurempina, mikä johtui pääosin myynti- ja maksutuottojen kertymästä. Myyntituottojen talousarviota suurempi toteuma johtui valtion maksamista kustannuskorvauksista pakolaisten ja veteraanien palveluihin sekä aiheutuneisiin kustannuksiin perustuvasta Oriveden yhteistoimintaosuudesta. Maksutuottojen suurimmat ylitykset olivat ikäihmisten palveluissa ja suun terveydenhuollossa. Lisäksi tuet ja avustukset sekä muut toimintatuotot toteutuivat budjetoitua suurempina.
- Toimintakulut ylittivät talousarvion 8,1 milj. eurolla, mikä johtui suurelta osin palvelujen ostoista sekä lääk- ja hoitotarvikkekustannuksista. Henkilöstökulut toteutuivat budjetoitua pienempinä rekrytointihaasteiden vuoksi vastaanottopalveluissa ja ikäihmisten palveluissa. Henkilöstövajetta jouduttiin korvaamaan palvelujen ostoilla. Palvelujen ostot ylittyivät asiakasmäärän, palvelujen kysynnän ja palvelutarpeen kasvusta johtuen. Koronatestaus lisäsi merkittävästi laboratoriopalvelujen ostoja. Suurimmat ylitykset muutettuun talousarvioon verrattuna aiheutuivat koronatestauksen kustannuksista, ikäihmisten asumispalvelujen kasvusta, lastensuojelun palvelutarpeen kasvusta ja PSHP:n erikoissairaanhoidon palvelutilauksesta. Aineet, tarvikkeet ja tavarat -tiliryhmän kulut toteutuivat talousarviota suurempina koronasta aiheutuvien suojamateriaalien ostoista sekä C-hepatiittipotilaiden hoidosta johtuen. Avustukset ylittyivät koronaviruspandemian vuoksi ulkoisille sosiaali- ja terveystuottajille maksettavista suojavarustekustannusten korvauksista johtuen. Vuokratulujen ylitys johtui pääosin Tullintorin suun terveydenhuollon tiloista sekä apuvälineyksikön ja pandemiavastaanoton vuokrasta. Muiden toimintakulujen ylitys johtui asiakasmaksuista kirjattavista luottotappioista ja ulosottokuluista.
- Koronaviruspandemian aiheuttamia välittömiä kustannuksia toteutui yhteensä 12,4 milj. euroa. Näitä ovat muun muassa testaus- ja suojavarustekustannukset sekä ulkoisille palvelutuottajille myönnettyt korona-avustukset. Valtion maksamat koronakustannusten korvaukset sisältyivät vuonna 2020 peruspalvelujen valtionosuuteen. Lisäksi poikkeustilanne on pienentänyt välillisesti toimintatuottoja arviolta 1,0 milj. euroa ja toimintakuluja noin 17,6 milj. euroa. Välilliset vaikutukset aiheutuvat supistuneesta toiminnasta erityisesti erikoissairaanhoidossa ja psykosiaalisen tuen palveluissa.

Käyttötalous (1 000 euroa)	TP 2020	Muutettu TA 2020	Ero	Alkuper. TA 2020	KV:n muutokset	Muut muutokset
Sosiaali- ja terveyslautakunta (pl. erikseen sitovat erät)	-812 255	-809 236	-3 019	-791 336	-17 900	
Smart Tampere	-53	-80	27	-80		
Tampere Junior	-357	-525	168	-525		

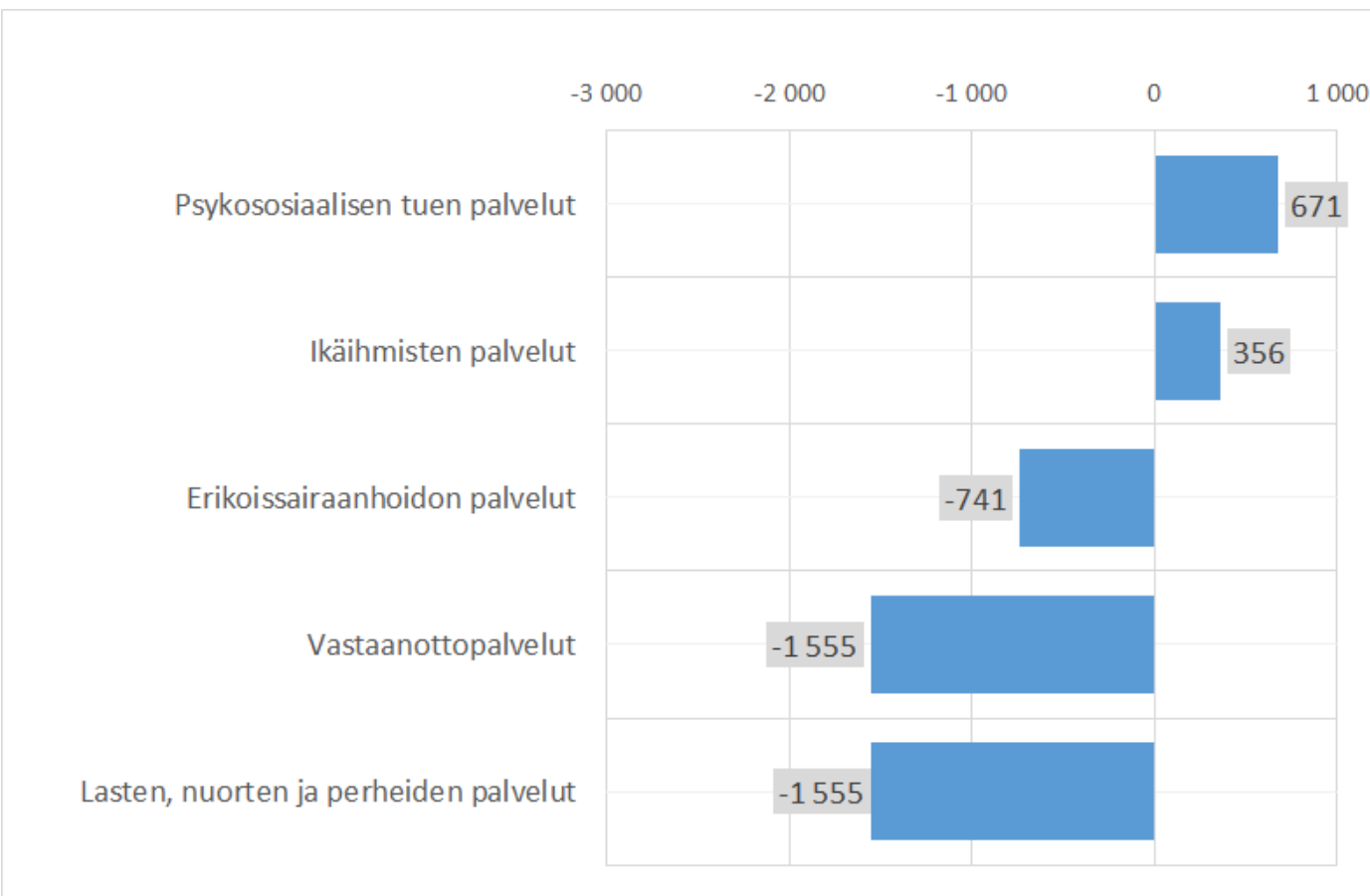
Sosiaali- ja terveyslautakunta

Investoinnit (1 000 euroa)	TP 2020	Muutettu TA 2020	Ero	Alkuper. TA 2020	KV:n muutokset	Muut muutokset
Investointimenot	-1 436	-1 990	554	-1 990		
Pysyvien vastaavien luovutustulot	9	0	9	0		

Merkittävät poikkeamat vuosisuunnitelmaan:

- Investoinnit toteutuivat 0,6 milj. euroa talousarviota pienempinä, mikä johtui hankkeiden viivästymisestä ja joidenkin hankkeiden toteutumisesta suunniteltua pienempinä. Suurin säästö syntyi opiskeluterveydenhuollon tilojen valmistumisen viivästymisen takia.

Toimintakatteen ero budjettiin palveluryhmittäin

Yhteensä -2,8 M€

Merkittävimmät poikkeamat vuosisuunnitelmaan

Psykososiaalisen tuen palvelut

- Koronaviruspandemian vuoksi supistuneet palvelujen ostot (+)

Ikäihmisten palvelut

- Veteraanien valtionkorvaukset, maksutuotot (+)

Erikoissairaanhoidon palvelut

- Pshp:n palvelutilaus (ta-muutoksessa budjettia pienennettiin 5 M€) (-)

Vastaanottopalvelut

- Laboratoriopalvelujen ostot (koronatestaus) ja työvoiman vuokraus suun terveydenhuollossa (-)

Lasten, nuorten ja perheiden palvelut

- Palvelujen ostot merkittävästä lisätalousarviosta huolimatta (-)

4.3.2021

Muutos edelliseen vuoteen

Toteutunut muutos 2020

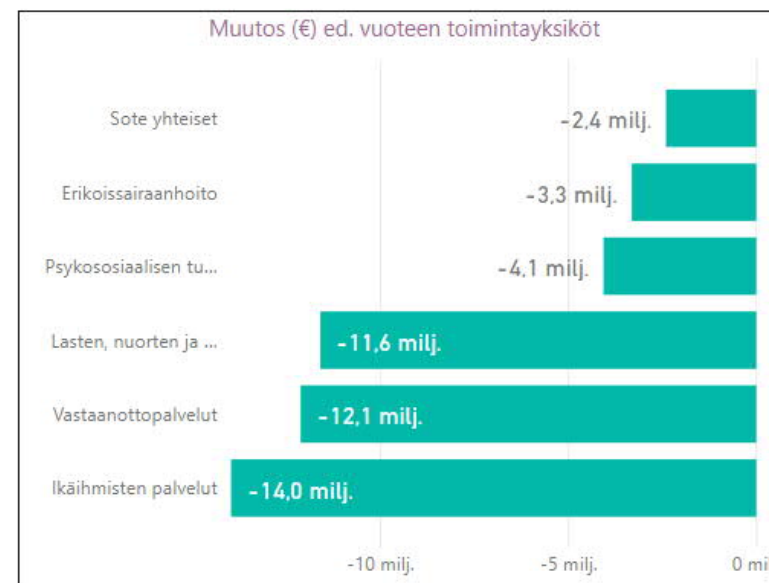
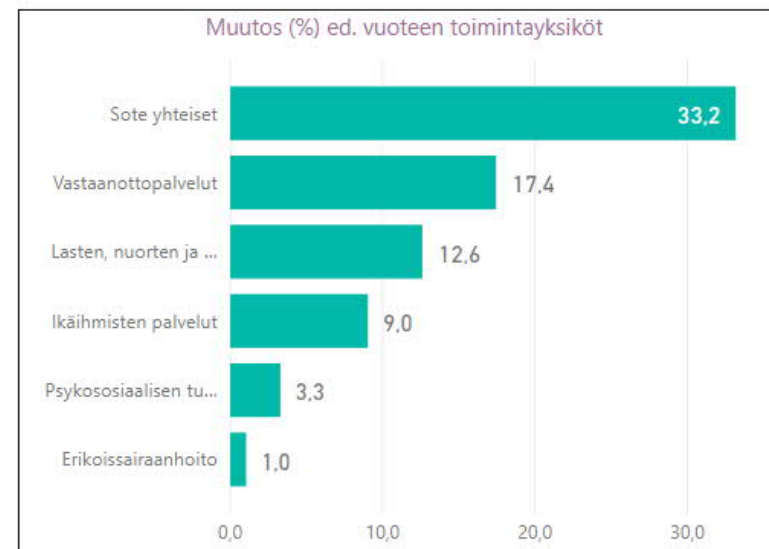
Tuloslaskelma	Tot. muutos 2020	Tot. muutos-% 2020
I Toimintakate	-47,5 milj.	6,2
01. Toimintatuotot	4,4 milj.	4,1
01. Myyntituotot	6,1 milj.	12,4
02. Maksutuotot	-0,2 milj.	-0,4
03. Tuet ja avustukset	-1,6 milj.	-26,0
04. Vuokratuotot	0,0 milj.	-26,7
05. Muut toimintatuotot	0,2 milj.	10,9
03. Toimintakulut	-51,9 milj.	5,9
07. Henkilöstökulut	-13,0 milj.	6,2
08. Palvelujen ostot	-32,8 milj.	5,8
09. Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-5,9 milj.	30,5
10. Avustukset	0,6 milj.	-1,4
11. Vuokratulot	-0,9 milj.	2,9
12. Muut toimintakulut	0,1 milj.	-11,0
Yhteensä	-47,5 milj.	6,2

44,2 M€
/ 9,9 %

"MUU
SOTE"
YHT.

3,3 M€
/ 1,0 %

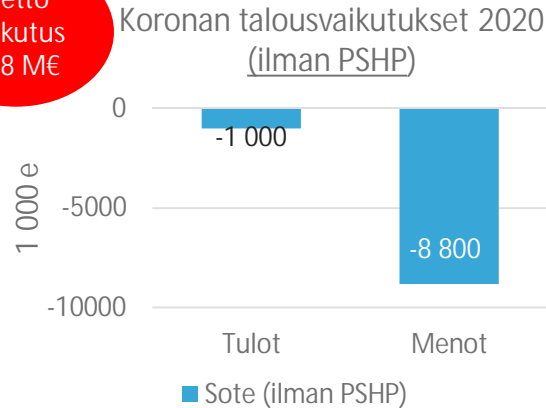
ESH

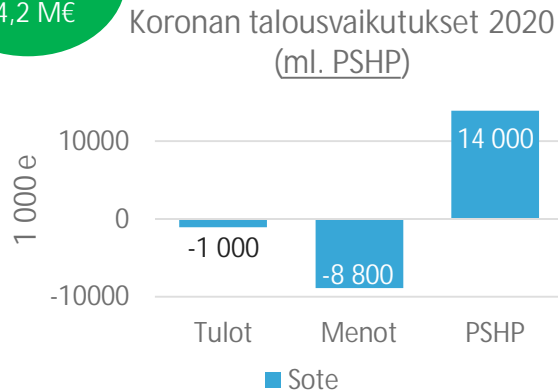
Sosiaali- ja terveystaloudet / koronan talousvaikutukset

Tulojen lisäys (+) Menojen vähennys (+) Tulojen vähennys (-) Menojen lisäys (-)

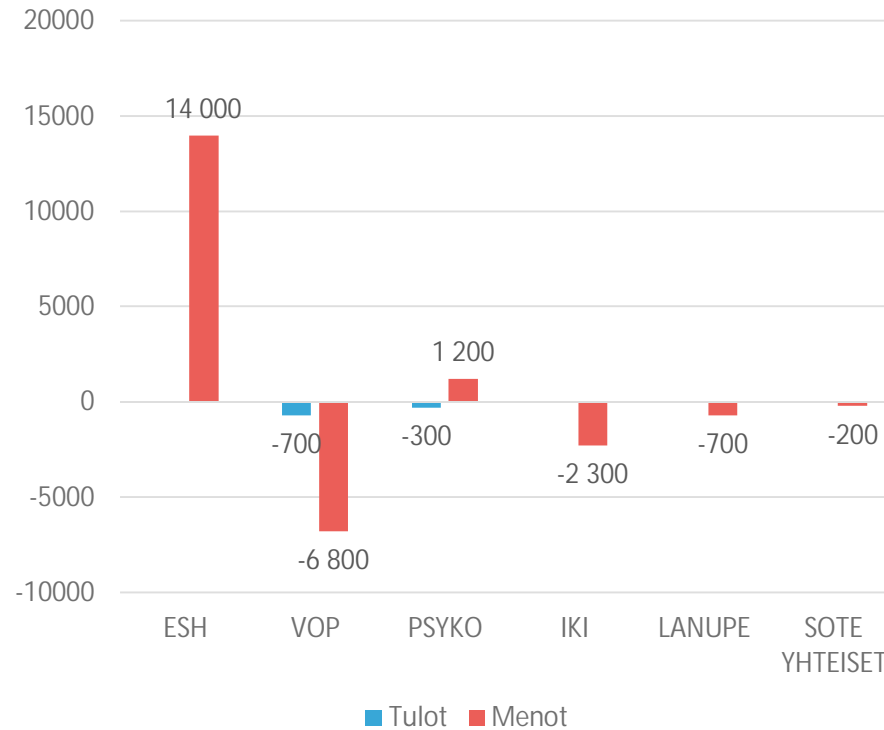
Netto vaikutus
-9,8 M€

Netto vaikutus
+4,2 M€

Koronan talousvaikutukset palveluryhmittäin
2020

Suurimmat talousvaikutukset

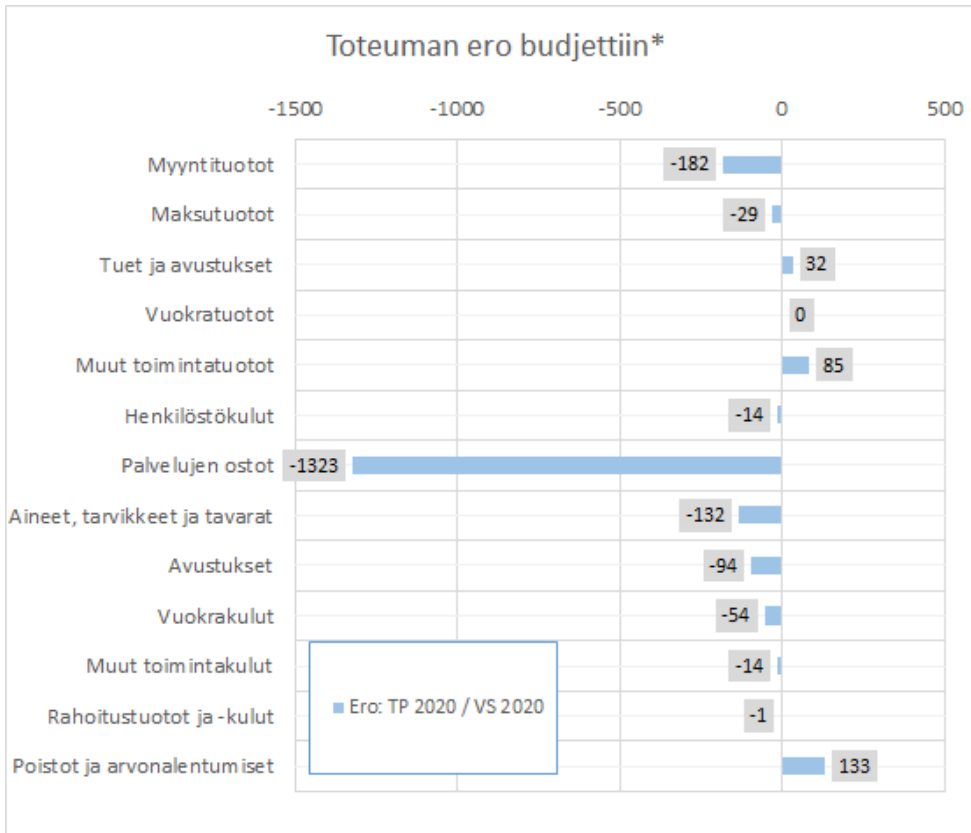
- PSHP:n kuntalaskutus pieni arviolta 14 M€, koska ei-kiireellisiä toimintoja supistettiin keväällä 2020. Vastaavasti vuonna 2021 on menojen kasvupaineita (jonojen purkaminen ja alijäämän kattaminen).
- Koronasta aiheutuvia välittömiä kustannuksia on toteutunut yhteensä 12,4 M€.
- Koronatestauksen (mm. laboratoriopalvelujen ostot) ja suojarustekustannusten sekä siivouspalvelujen kasvu
- Henkilöstömenojen kasvu
- Ulkopuolisille palvelutuottajille korvatut suojarustekustannukset.
- Vastaanottopalvelujen maksutuottojen aleneminen
- Poikkeustilanne vaikutti välillisesti joidenkin palvelujen supistumiseen (menojen aleneminen); erikoissairaanhoidon lisäksi mm. vammaispalvelulain mukaiset kuljetukset, työ- ja päivätoiminta, omaishoidontuki ja ikäihmisten päiväkeskustoiminta

Lasten, nuorten ja perheiden palveluryhmä

TP 2020
nettokasvu
12,2 M€ / 13,2%

Käyttötalous (1 000 euroa)	TP 2020	Muutettu TA 2020	Ero	Alkuper. TA 2020	KV:n muutokset	Muut muutokset
Toimintatuotot	9 630	9 607	22	8 166	400	1 042
Toimintakulut	-114 611	-113 034	-1 577	-97 781	-12 136	-3 117
Toimintakate	-104 981	-103 426	-1 555	-89 615	-11 736	-2 075
Investoinnit (1 000 euroa)	TP 2020	Muutettu TA 2020	Ero	Alkuper. TA 2020	KV:n muutokset	Muut muutokset
Investointimenot	-335	-554	219	-554		

Merkittävät poikkeamat vuosisuunnitelmaan:

- Lasten, nuorten ja perheiden palvelujen toimintakate toteutui 1,6 milj. euroa talousarviota heikompana. Kaupunginvaltuuston talousarviomuutoksessa palveluryhmälle kohdistettiin 11,7 milj. euron lisäys.
- Toimintatuotot toteutuivat kokonaisuutena talousarvion mukaisesti. Lastensuojelun laitoshoidon myyntituotot toteutuivat arvioitua pienempinä ja vastaavasti muut toimintatuotot ylittyivät lastensuojelun perintätuloista johtuen.
- Toimintakulut ylittivät talousarvion 1,6 milj. eurolla, mikä johtui pääosin palvelujen ostoista. Lastensuojelun sijaishuollon ostoihin kohdistettiin vuoden aikana merkittävä lisätalousarvio. Suurimmat ylitykset muutettuun talousarvioon verrattuna olivat työterveyspalveluissa, lastensuojelun avohuollon ostoissa, laboratoriopalveluissa sekä tulkki-kustannuksissa. Palvelujen ostot kasvoivat yhteensä 8,7 milj. eurolla eli 19 % edellisvuoteen verrattuna, mikä johtui pääosin lastensuojelun sijaishuollon ostopalvelujen palvelutarpeen kasvusta. Sijaishuollon ostopalvelujen menojen kasvua selittää myös kalliimman laitoshoidon osuuden kasvu suhteessa edellisempaan perhehoitoon. Kehitykseen vaikuttaa lasten ja nuorten vaikeutuneet tilanteet erityisesti mielenterveys- ja päihdeongelmien kasvusta johtuen. Hoitovuorokaudet lisääntyivät erityisesti lyhyt- ja pitkäaikaisessa osastohoidossa. Vuorokausien kasvua selittää asiakkaiden määrän ja jaksojen pituuden kasvu. Palvelutarpeen kasvun lisäksi kustannuksiin vaikutti osaltaan maakunnallisen sijaishuollon palvelujen kilpailutuksen hinnannousut. Lisäksi lastensuojelun sijaishuollon jälkihuollon avustukset ja kouluterveydenhuollon tarvikkeiden kustannukset toteutuivat hieman suunniteltua suurempina.
- Investoinnit toteutuivat 0,2 milj. euroa talousarviota pienempinä. Opiskeluterveydenhuollon, neuvoloiden ja kouluterveydenhuollon ensikertaisen kalustamisen investoinnit toteutuivat suunniteltua pienempinä tilojen valmistumisen viivästymisen takia.

*Kuvio ei sisällä palveluryhmän hallinnon ja asiakasohjauksen vyörytyksiä.

Lasten, nuorten ja perheiden palveluryhmä

Lasten, nuorten ja perheiden palvelut (1 000 euroa)	Tot 1-12
Lastensuojelun sijaishuollon palvelut	57 884
Perhepalvelut	14 957
Lastensuojelun avohuollon palvelut	10 020
Koulu- ja opiskeluterveydenhuolto	8 620
Äitiys- ja lastenneuvola	8 499
Omaishoidon tuki	5 050
Perheneuvola	3 406
Nuorisovastaanotto	2 337
Psykososiaalinen tuki	1 706
Puheterapia	1 354
Lasten ja nuorten poliklinikka	646
Ehkäisyneuvola	286
Ehkäisevä päihdetyö	52
Yhteensä	114 818

sisältää toimintamenot ja poistot sekä hallinnon ja tukipalvelujen vyörytykset

Vastaanottopalvelujen palveluryhmä

TP 2020
nettokasvu
12,4 M€ / 17,6 %

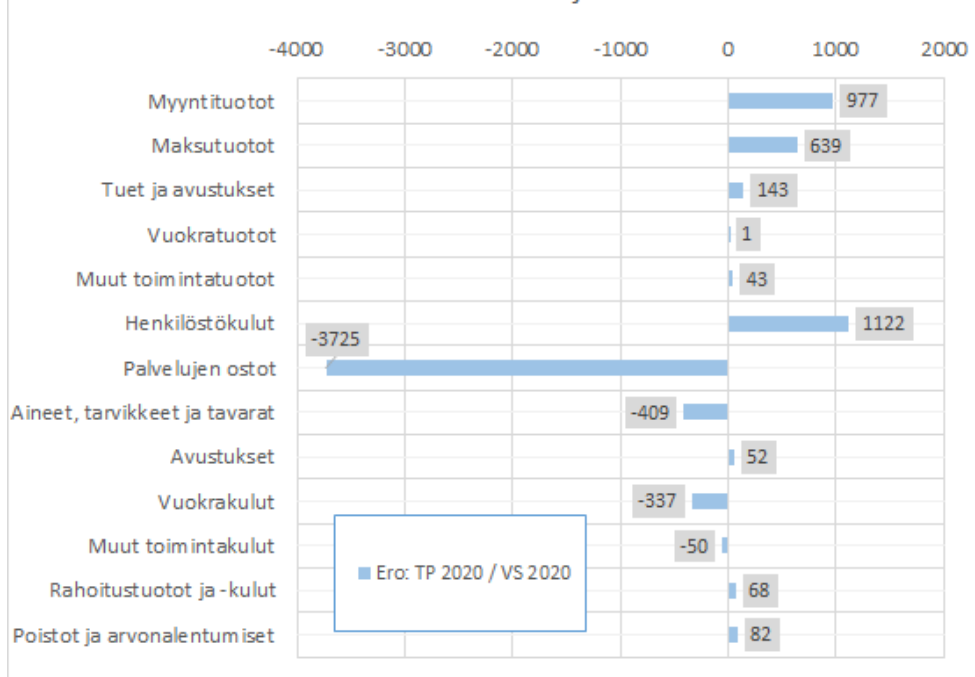
Käyttötalous (1 000 euroa)	TP 2020	Muutettu TA 2020	Ero	Alkuper. TA 2020	KV:n muutokset	Muut muutokset
Toimintatuotot	18 137	16 285	1 851	17 282	-900	-97
Toimintakulut	-100 864	-97 458	-3 406	-92 024	-5 236	-198
Toimintakate	-82 728	-81 173	-1 555	-74 742	-6 136	-295

Investoinnit (1 000 euroa)	TP 2020	Muutettu TA 2020	Ero	Alkuper. TA 2020	KV:n muutokset	Muut muutokset
Investointimenot	-820	-1 020	200	-1 020		
Pysyvien vastaavien luovutustulot	9	0	9			

Merkittävät poikkeamat vuosisuunnitelmaan:

- Vastaanottopalvelujen toimintakate toteutui 1,6 milj. euroa budjetoitua heikompana. Kaupunginvaltuuston talousarviomuutoksessa palveluryhmälle kohdistettiin 6,1 milj. euron lisäys.
- Toimintatuotot toteutuivat 1,9 milj. euroa talousarviota suurempina, mikä johtui pääosin myynti- ja maksutuottojen toteumasta. Myyntituottojen ylitykseen vaikutti Oriveden aiheutuneisiin kustannuksiin perustuva yhteistoimintaosuus ja työllisyydenhoidon palveluyksikön korvaamat palkkakustannukset. Suun terveydenhuollon maksutuotot toteutuivat talousarviomuutoksessa alennettua arviota suurempina muun muassa jonojen purkamisesta johtuen.
- Toimintakulut ylittivät talousarvion 3,4 milj. eurolla, mikä johtui pääosin palvelujen ostojen kasvusta. Henkilöstökulut toteutuivat selvästi budjetoitua pienempänä erityisesti suun terveydenhuollossa täyttämättöminä olleiden vakanssien vuoksi. Vastaavasti työvoiman vuokrauskulut ylittyvät. Palvelujen ostojen ylitykset johtuivat pääosin koronaviruksen testauksen aiheuttamista laboratoriopalvelujen ostoista. Vastaavasti Tesoman hyvinvointiallianssin palvelujen ostot toteutuivat budjetoitua pienempänä. Aineet, tarvikkeet ja tavarat -tiliryhmä toteutui budjetoitua suurempana. Terveysasematoiminnan lääke ja hoitotarvikkekustannusten kasvu johtui C-hepatiitti potilaiden hoidon aloituksesta perusterveydenhuollossa. Vuokratulujen ylitys johtui hammaslääkärikeskus Tullinsuun tilojen sekä pandemiavastaanoton ja apuvälineyksikön vuokrasta.
- Investoinnit toteutuivat 0,2 milj. euroa talousarviota pienempinä, koska vastaanotto toiminnan laitteita uusittiin suunniteltua vähemmän ja suun terveydenhuollossa Tullinkulman ensikertaisen kalustamisen hankinnat viivästivät.

Toteuman ero budjettiin*

TAMPEREEN KAUPUNKI

*Kuvio ei sisällä palveluryhmän hallinnon ja asiakasohjauksen vyörytyksiä.

Vastaanottopalvelujen palveluryhmä

Vastaanottopalvelut (1 000 euroa)	Tot 1-12
Terveystarkastukset ja seulonnat	1 974
Terveyspalvelujen neuvonta	1 407
Tartuntataut. valv. ja infek. torj.yks.	1 297
Lasten ja nuorten suun terveydenhuolto	8 553
Aikuisväestön suun terveydenhuolto	19 835
Ikäihmisten suun terveydenhuolto	1 171
Mielenterveys- ja päihdepalvelut	2 793
Pakolaisten terveyspalvelut	56
Terveysasematoiminta	42 437
Hoitotarvikepalvelu	7 840
Keskitettyt erityispalvelut	4 717
Kuntoutuspalvelut VOT	9 283
Kumppanuus- ja toiminta-avustukset	347
Yhteensä	101 708

sisältää toimintamenot ja poistot sekä hallinnon ja tukipalvelujen vyörytykset

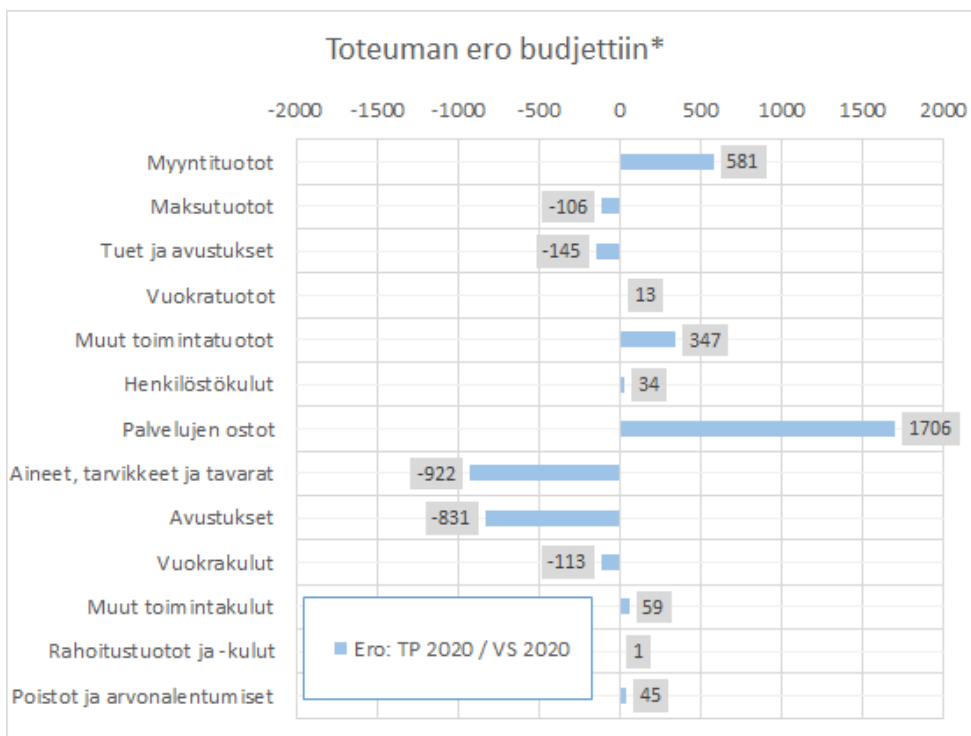
Psykososiaalisen tuen palveluryhmä

(vammaispalvelut, mielenterveys- ja päihdepalvelut sekä sosiaalipalvelut)

TP 2020
nettokasvu
4,7 M€ / 3,7 %

Käyttötalous (1 000 euroa)	TP 2020	Muutettu TA 2020	Ero	Alkuper. TA 2020	KV:n muutokset	Muut muutokset
Toimintatuotot	25 219	24 439	781	24 281	-200	358
Toimintakulut	-156 283	-156 174	-110	-156 301	-2 101	2 229
Toimintakate	-131 064	-131 735	671	-132 020	-2 301	2 586

Investoinnit (1 000 euroa)	TP 2020	Muutettu TA 2020	Ero	Alkuper. TA 2020	KV:n muutokset	Muut muutokset
Investointimenot	-73	-135	62	-135		

Merkittävät poikkeamat vuosisuunnitelmaan:

- Psykososiaalisen tuen palvelujen toimintakate toteutui 0,7 milj. euroa talousarviota parempana. Kaupunginvaltuuston talousarviomuutoksessa palveluryhmälle kohdistettiin 2,3 milj. euron lisäys.
- Toimintatuotot ylittivät talousarvion 0,8 milj. eurolla, mikä johtui myyntituottojen ja muiden toimintatuottojen toteumasta. Myyntituottojen ylitystä selittävät pakolaisten toimeentulotuen valtionkorvaukset sekä aiheutuneisiin kustannuksiin perustuva Oriveden yhteistoimintaosuus. Muut toimintatuotot toteutuivat budjetoitua suurempana mielenterveyspalvelujen sopimussakoista johtuen.
- Toimintakulut toteutuivat 0,1 milj. euroa talousarviota suurempina. Ylitys aiheutui tarvikkehankinnoista ja avustuksista. Vastaavasti palvelujen ostot toteutuivat suunniteltua pienempinä. Aineet, tarvikkeet ja tavarat -tiliryhmän kulut toteutuivat budjetoitua suurempina, mikä johtui koronaviruspandemian vuoksi vähävaraisille hankituista maskeista sekä henkilöstön suojamateriaaleista. Avustusten ylitys aiheutui pakolaisten kustannuksista, joihin saadaan vastaavasti valtion korvauksia. Vastaavasti vammaispuolustuksen mukaiset kuljetukset toteutuivat poikkeustilanteesta johtuen suunniteltua pienempinä. Palvelujen ostot toteutuivat budjetoitua pienempinä koronaviruksen aiheuttaman poikkeustilanteen vuoksi muun muassa vammaispuolustuksen työ- ja päivätoiminnassa sekä sosiaalisessa kuntoutuksessa ja kuntouttavassa työtoiminnassa.
- Investoinnit toteutuivat 0,1 milj. euroa talousarviota pienempinä, koska vaikeavammaisilla asiakkaila oli ennakoitua vähemmän tarvetta hisseille ja nostolaitteille.

Psykososiaalisen tuen palveluryhmä

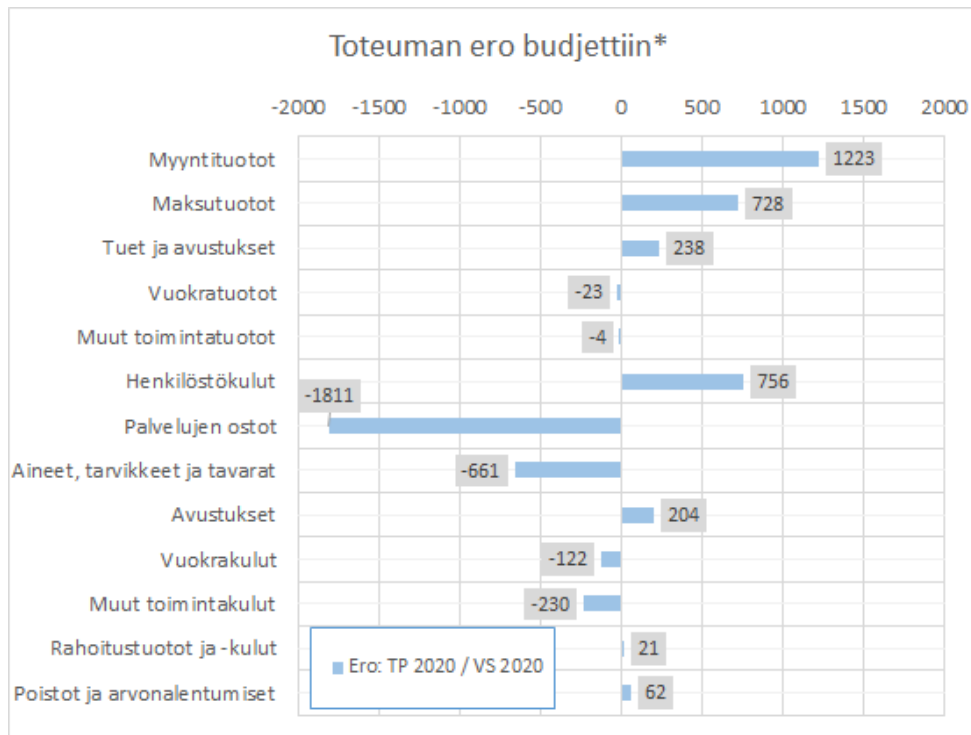
Psykososiaalisen tuen palvelut (1 000 euroa)	Tot 1-12
Aikuisten sosiaalipalvelut	7 271
Kehitysvammaisten asumispalvelut	27 136
Huumekuntoutus	3 412
Hätäajoitus	59
Katkaisuhoito	1 376
Kehitysvammaisten laitospalvelut	8 724
Kehitysvammaisten työllistämistä edistävä toiminta	1 822
Kuntouttava työtoiminta	983
Maahanmuuttajapalvelut	8 673
Mielenterveys- ja päihdekuntoutujien asumispalvelut	17 871
Mielenterveyskuntoutujien avopalvelut	1 231
Psykiatrian poliklinikka	8 384
Psykiatrian palvelut	7 095
Psykiatrian päiväsairaala	1 454
Psykiatrian arviointipalvelut	1 447
Psykiatrisen kuntoutus	271
Päihdepoliklinikka	1 122
Psykiatrian liikkuvat palvelut	1 054
Päihdehuollon päivätoiminta	509
Päihdepalvelujen avokuntoutus	724
Päihdepalvelujen laitoshoido	776
Selviämishoitoasema	851
Sosiaalinen kuntoutus	933
Syömishäiriöyksikkö	795
Persoonallisuushäiriöyksikkö	603
Sovittelupalvelut	514
Tulkkauspalvelut	2 439
Täydentävä ja ehkäisevä toimeentulotuki	4 579
Vammaisten asumispalvelut	7 974
Vammaisten asumista tukevat palvelut	7 507
Vammaisten henkilökohtainen apu	16 602
Vammaisten kuljetuspalvelut	5 995
Vammaisten päiväaikainen toiminta	289
Vammaisten tukitoimet	254
Kehitysvammaisten osallisuutta edistävä toiminta	5 633
Yhteensä	156 361

Ikäihmisten palveluryhmä

TP-Enn.
nettokasvu
14,8 M€ / 9,4 %

Käyttötalous (1 000 euroa)	TP 2020	Muutettu TA 2020	Ero	Alkuper. TA 2020	KV:n muutokset	Muut muutokset
Toimintatuotot	58 838	56 511	2 326	49 097	4 600	2 814
Toimintakulut	-231 422	-229 451	-1 971	-218 542	-7 727	-3 182
Toimintakate	-172 584	-172 939	356	-169 445	-3 127	-367

Investoinnit (1 000 euroa)	TP 2020	Muutettu TA 2020	Ero	Alkuper. TA 2020	KV:n muutokset	Muut muutokset
Investointimenot	-208	-281	73	-281		

Merkittävät poikkeamat vuosisuunnitelmaan:

- Ikäihmisten palvelujen toimintakate toteutui 0,4 milj. euroa talousarviota parempana. Kaupunginvaltuuston talousarviomuutoksessa palveluryhmälle kohdistettiin 3,1 milj. euron lisäys.
- Toimintatuotot toteutuivat 2,3 milj. euroa budjetoitua suurempina myynti- ja maksutuottojen toteumasta johtuen. Myyntituottojen ylitykseen vaikutti veteraanien kotona asumisen kustannuksiin saadut valtionkorvaukset, kotikuntalain mukaan muilta kunnilta laskutetut kotikuntakorvaukset sekä aiheutuneisiin kustannuksiin perustuva Oriveden yhteistoimintaosuus. Maksutuotot toteutuivat suunniteltua suurempina palvelutarpeen kasvusta johtuen.
- Toimintakulut ylittivät talousarvion 2,0 milj. eurolla. Suurimmat ylitykset olivat palvelujen ostoissa sekä lääkkeissä ja hoitotarvikkeissa. Palvelujen ostojen ylitys aiheutui lääkäripalvelujen tarpeen kasvusta tehostetun palveluasumisen paikkojen lisääntyessä, kotikuntalain kotikuntakorvauksista ja veteraanien kotona tukevista palveluista. Hoitotarvikekulujen ylitykseen vaikutti koronaviruspandemiasta aiheutuvat suojarustekustannukset sekä muiden lääke- ja hoitotarvikekulujen kasvu.
- Investoinnit alittivat talousarvion 0,1 milj. eurolla, koska Kotidigi-projektiin liittyvä investointi jäi toteutumatta ja kuntoutus- ja kuntosalilaitteiden hankinta toteutui suunniteltua pienempänä.

Ikäihmisten palveluryhmä

Ikäihmisten palvelut (1 000 euroa)	Tot 1-12
Kotihoito	64 179
Päiväkeskustoiminta	3 426
Ehkäisevä vanhustyö	1 876
Tehostettu palveluasuminen	87 325
Palveluasuminen	5 125
Vanhainkotihoito	30 273
Kotihoidon tukipalvelut	4 577
Lyhytaikainen asumispalvelu	308
Veteraanikuntoutus	213
Tuettu asuminen	25
Omaishoidon tuki	9 277
Lähtöratoiminta	4 461
Korttelikerhotoiminta	30
Perhehoito	641
Lyhytaikainen kuntoutus	1 825
Perusterveydenhuollon osastohoito	18 017
Yhteensä	231 577

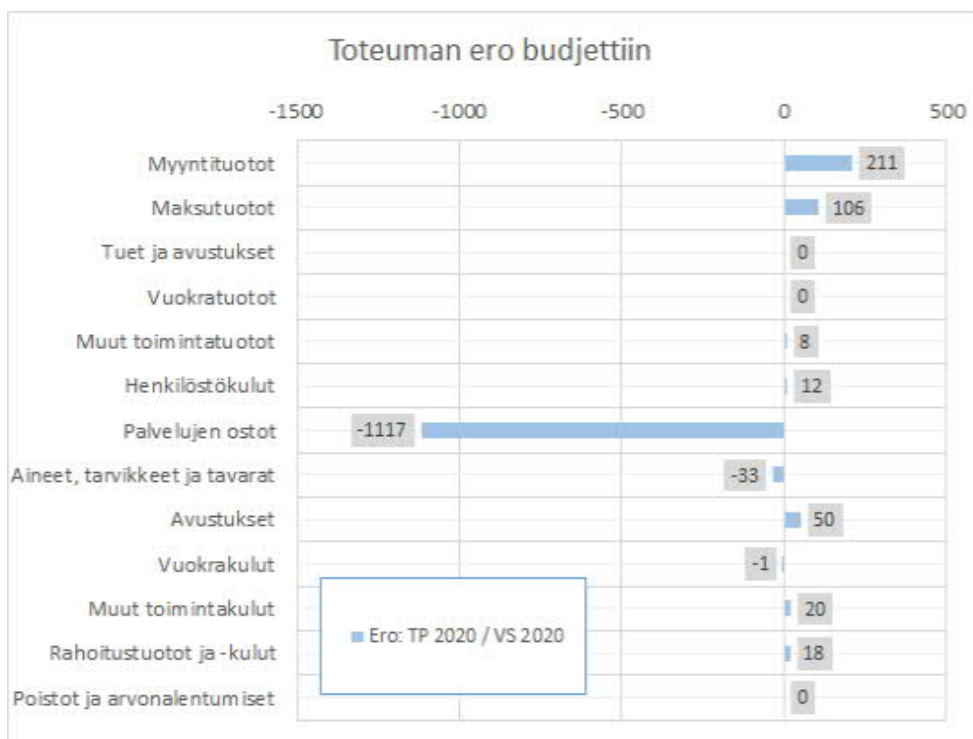
Erikoissairaanhoidon palvelut

TP 2020
nettokasvu
3,3 M€ / 1,0 %

Käyttötalous (1 000 euroa)	TP 2020	Muutettu TA 2020	Ero	Alkuper. TA 2020	KV:n muutokset	Muut muutokset
Toimintatuotot	1 261	935	326	735	-200	400
Toimintakulut	-322 570	-321 503	-1 067	-326 854	5 600	-249
Toimintakate	-321 308	-320 568	-741	-326 119	5 400	151

Merkittävät poikkeamat vuosisuunnitelmaan:

- Erikoissairaanhoidon palvelujen toimintakate toteutui 0,7 milj. euroa muutettua talousarviota heikompana. Kaupunginvaltuuston talousarviomuutoksessa palvelukokonaisuuden budjetista vähennettiin 5,4 milj. euroa.
- Toimintatuotot ylittivät talousarvion 0,3 milj. eurolla, mikä johtui aiheutuneisiin kustannuksiin perustuvasta Oriveden yhteistoimintaosuudesta, vakuutusyhtiöiden maksamista korvauksista ja Tammenlehvän asiakasmaksutuloista.
- Toimintakulut toteutuivat 1,1 milj. euroa budjetoitua suurempina. Suurin ylitys aiheutui PSHP:n erikoissairaanhoidon palvelutilauksesta. Erikoissairaanhoidon palvelutilauksen toteuma oli 302,1 milj. euroa sisältäen 4,0 milj. euroa siirtoviivemaksuja. Palvelutilauksen toteuma ylitti muutetun talousarvion 0,9 milj. eurolla. Syksyn talousarviomuutoksessa PSHP:n tilauksesta vähennettiin 5,0 milj. euroa alkuperäiseen talousarvioon verrattuna. Palvelutilauksen laskutus kasvoi 0,7 % (2,1 milj. euroa) vuoteen 2019 verrattuna. Maltillinen menojen kasvu johtui ei-kiireellisen toiminnan supistamisesta koronaviruspandemian vuoksi sekä tehdyistä toimenpiteistä vuodeosasto- ja päivystyskäytön vähentämiseksi. Ensihoidon laskutus toteutui 0,3 milj. euroa budjetoitua suurempana ja erityisvelvoitemaksu vastaavasti 0,3 milj. euroa budjetoitua pienempänä. PSHP:n erikoissairaanhoidon palvelutilauksen, ensihoidon ja erityisvelvoitemaksun menot olivat yhteensä 315,2 milj. euroa, mikä tarkoittaa yhteensä 0,9 milj. euron ylitystä talousarvioon. Kuntoutuspalvelujen ostot toteutuivat hieman budjetoitua suurempana siirtoviivemaksujen minimoimiseksi hankittujen jatkokuntoutuspaikkojen vuoksi. Avustukset puolestaan toteutuivat budjetoitua pienempänä, mikä johtui erikoissairaanhoidon palvelusetelien suunniteltua pienemmästä käytöstä.

Erikoissairaanhoidon palvelut

Erikoissairaanhoidon palvelut (1 000 euroa)	Tot 1-12
Erikoissairaanhoido	313 404
Ensihoito	9 166
Yhteensä	322 570

Palvelu- ja vuosisuunnitelman raportointi

Riskienhallinta

Riskienhallinnan tilanne sekä mahdolliset uhat ja niiden hallintakeinot

Vahinkoriskinä toteutui koronapandemia, joka on vaarantanut yhteiskunnan elintärkeitä toimintoja. Pandemiatilanne näyttää aiheuttavan palvelutarpeen kasvua sosiaali- ja terveystalouteen. Talouden riskinä taloudellinen liikkumavara on kaventunut, koska erityisesti palvelujen ostot ovat lisääntyneet. Palveluiden tarpeen kasvuun ei ole kyetty varautumaan riittävällä tavalla.

Toiminnan riskinä toteutuivat tietosuojan, työhyvinvoinnin ja jaksamisen sekä sopimuskumppanuuksien ja yhteistyöverkostojen hallinnan vaarantuminen. Tietosuoja vaarantui Vastaamoon kohdistuneen kyberhyökkäyksen vuoksi. Tampereen kaupungin perheneuvola myönsi palvelusetelitä kyseisen palveluntuottajan tarjoamiin terapiapalveluihin. Tietosuojan ja tietoturvan varmistamiseksi on henkilöstön ohjeistuksia tarkennettu.

Pandemian jatkuminen on tuonut uudenlaiset haasteet johtamiselle ja esimiestyölle. Digiloikan jälkeen hybridimallissa on erityisen tärkeää huolehtia henkilöstön työhyvinvoinnin edistämisestä mm. työn vaarojen arvioinnin kautta muuttuneissa työn tekemisen malleissa. Etätyössä on huomioitava erityisesti esihenkilöiden tarjoama tuki ja työergonomia.

Sopimuskumppanuuksien ja yhteistyöverkostojen hallinta on ollut tärkeää pandemiatilanteessa. Avustusyhteisöjen taloudellinen tilanne on koronan myötä hankaloitunut, mikä vaikeuttaa yhteisöjen ja järjestöjen toimintaa. Kaupunki on myöntänyt lisävastuksia järjestöille ja yhteistyötä järjestöjen kanssa on tiivistetty.